

ΑΝΕΞΙΚΑΚΙΑ

ΔΙΗΓΗΣΗ

Μια από τις πιο γενναίες μορφές της Π. Διαθήκης είναι ο δίκαιος Ιωσήφ. Ο Ιωσήφ ήταν το προτελευταίο από τα 12 παιδιά του Ιακώβ. Το παιδί αυτό ξεχώριζε για την αρετή του και δυστυχώς τα αδέρφια του τον ζήλευαν πολύ γι' αυτό. Κι όσο περνούσε ο καιρός, η ζήλεια φούντωνε μέσα τους και γινόταν φθόνος. Μάλιστα, τόσο πολύ τους είχε τυφλώσει το πάθος του φθόνου, ώστε προσπαθούσαν να βρουν τρόπο να τον εξοντώσουν!

Κάποια μέρα λοιπόν που ο Ιωσήφ πήγε να συναντήσει τους αδελφούς του εκεί που έβοσκαν τα κοπάδια τους, τον έπιασαν και τον έριξαν σ' ένα λάκκο. Μάταια ο Ιωσήφ έκλαιγε και τους παρακαλούσε να τον λυπηθούν. Εκείνοι είχαν σκοπό να τον αφήσουν εκεί να πεθάνει. Ήθελαν να απαλλαγούν οριστικά από την παρουσία του αδελφού τους που τόσο ζήλευαν! Η Πρόνοια του Θεού έφερε έτσι τα πράγματα κι εκείνη την ώρα περνούσαν από την περιοχή κάποια καραβάνια εμπόρων Ισμαηλιτών. Τότε πρότεινε κάποιος από τους σκληρόκαρδους αδελφούς να πουλήσουν τον Ιωσήφ δούλο στους εμπόρους αυτούς που ταξίδευαν για την Αίγυπτο κι έτσι να χαθεί μια για πάντα από τα μάτια τους. Έτσι κι έγινε. Οι φθονεροί αδελφοί πούλησαν τον αδελφό τους στους ξένους εμπόρους κι εκείνοι με τη σειρά τους τον πούλησαν σκλάβο στην Αίγυπτο· δούλο στον άρχοντα Πετεφρή, αρχιμάγειρα του Φαραώ!

Ως δούλος στην Αίγυπτο ο Ιωσήφ κατόρθωσε με την τιμιότητα, την εργατικότητα, την αρετή του και πάνω απ' όλα με τη βοήθεια του Θεού να κερδίσει την εμπιστοσύνη του άρχοντά του και σιγά-σιγά να αποκτήσει υπεύθυνη θέση κοντά του. Μάλιστα η φήμη του έφτασε ως το μεγάλο Βασιλιά της Αιγύπτου, τον ξακουστό Φαραώ, ο οποίος και τον διόρισε πρώτο άρχοντα μετά το Βασιλιά σ' όλη τη γη της Αιγύπτου!

Είκοσι χρόνια πέρασαν από τότε... Εκείνο τον καιρό έπεσε φοβερή πείνα στην Παλαιστίνη. Οι αποθήκες του σιταριού άδειασαν εντελώς. Ο Ιακώβ, που είχε μεγάλη οικογένεια να αναθρέψει, αποφάσισε να στείλει τα 10 παιδιά του να πάνε να αγοράσουν σιτάρι από την Αίγυπτο, όπου πληροφορήθηκε ότι υπήρχε μεγάλο απόθεμα. Υπεύθυνος εκεί για τη διανομή του σιταριού ήταν ο Ιωσήφ. Τι τραγική ειρωνεία! Χωρίς να το ξέρουν, τα παιδιά του Ιακώβ παρουσιάζονται να ζητήσουν βοήθεια από εκείνον από τον οποίο πίστευαν ότι είχαν απαλλαγεί! Βέβαια, όταν πρωτοεμφανίστηκαν μπροστά του, ούτε που κατάλαβαν ότι ο άρχοντας αυτός της Αιγύπτου είναι ο αδελφός τους, ο Ιωσήφ. Εκείνος παρά το ότι τους ανεγνώρισε, δεν τους αποκαλύφθηκε αμέσως. Για αρκετό καιρό τους δοκίμασε με διάφορες ερωτήσεις και τεχνάσματα κι αφού βεβαιώθηκε για την ειλικρίνειά τους, τότε τους φανέρωσε ποιος ήταν:

—Κοιτάξτε με. Είμαι ο αδελφός σας ο Ιωσήφ, που πουλήσατε δούλο!

Όπως ήταν φυσικό, αυτοί κατατρόμαξαν! Ήταν στα χέρια εκείνου που τόσο άσχημα του είχαν φερθεί. Τώρα, σκέφθηκαν, θα ξεσπάσει επάνω μας η δίκαιη οργη του!... Με αγωνία περίμεναν την απόφασή του. Αλλά, όχι! Ο Ιωσήφ δεν θυμάται με κακία το κακό που του έκαναν. Δεν μνησικακεί. Είναι ανεξίκακος! Δεν έχει σκοπό να εκδικηθεί. Μόνο ξέσπασε σε δυνατό

κλάμα... Εκείνοι ταραχτήκαν. Κιτρίνισαν. Έτρεμαν. Ο Ιωσήφ κυριάρχησε στον εαυτό του και ξαναμίλησε:

—Μη φοβάστε. Μη λυπάστε γι' αυτό που κάνατε. Σε καλό βγήκε. Ο Θεός έφερε τα πράγματα έτσι, για να ζήσει το σπίτι μας. Θα έχουμε ακόμη πέντε χρόνια σκληρού λιμού. Να πάτε λοιπόν στον πατέρα μας και να του πείτε ότι ο Ιωσήφ, το παιδί του, ζει... Και να μου τον φέρετε μαζί σας. Να 'ρθείτε όλοι με τα παιδιά και τις γυναίκες και τα ζώα σας εδώ. Εγώ θα σας βάλω σε πλούσιο μέρος να κατοικήσετε. Μη φοβάστε. Εγώ σας μιλώ, ο αδελφός σας ο Ιωσήφ.

Αυτά είπε και αγκάλιασε το μικρό αδελφό του, τον Βενιαμίν. Τον φιλούσε κι έκλαιγε. Έπειτα πλησίασε και φίλησε με στοργη έναν-έναν τούς αδελφούς του, που τον είχαν πουλήσει!...

Ο Ιωσήφ έκανε πράξη όσα είπε και εξασφάλισε τόπο για να μείνουν ο πατέρας του και όλα τα αδέρφια του. Όταν όμως αργότερα πέθανε ο πατέρας τους, τ' αδέρφια του άρχισαν πάλι να φοβούνται μήπως τότε τους εκδικηθεί. Επινόησαν μάλιστα έναν πλαστό όρκο ότι τάχα ο Ιωσήφ δεσμεύτηκε πως δεν θα τους ανταποδώσει κακό. Ο Ιωσήφ το πληροφορήθηκε και έσπευσε να τους καθησυχάσει: «Μη φοβείσθε, του γαρ Θεού ειμι εγώ» (Γεν. ν' 19). Μη φοβάστε, είμαι άνθρωπος του Θεού. Σε κανέναν δεν πρόκειται να κάνω κακό.

Πραγματικά είναι εντυπωσιακή η ανεξικακία του Ιωσήφ. Ο Ιωσήφ και στο σημείο αυτό μοιάζει με τον Κύριο Ιησού Χριστό. Δίκαια χαρακτηρίστηκε «ο ωραιότερος τύπος του Χριστού». Είναι η τελειότερη προτύπωση του Χριστού, γιατί η ζωή του έμοιαζε σε πολλά με τη ζωή του Κυρίου Ιησού Χριστού. Τον φθόνησαν τα αδέρφια του, τον πούλησαν για 20 χρυσά νομίσματα, έπαθε πολλά, αλλά και δοξάστηκε πολύ. Κυρίως όμως ο Ιωσήφ έμοιαζε με τον Χριστό, διότι ήταν και αυτός ταπεινός και ανεξίκακος.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Ας δούμε λοιπόν γιατί μας κάνει εντύπωση η αρετή της ανεξικακίας.

1. Τι θα έκανε κάποιος άλλος, αν ήταν στη θέση του Ιωσήφ; (...)

Την ώρα που τα αδέρφια του τον έριχναν στον λάκκο και τον πουλούσαν σκλάβο, θα τα έβριζε, θα τα απειλούσε οργισμένος. Αργότερα, που είχε τη δύναμη, θα μπορούσε να τους εκδικηθεί, ή έστω να τους φερθεί με ψυχρότητα, να μην τους δώσει καμία σημασία. Η συμπεριφορά του όμως διαψεύδει κάθε προσδοκία.

2. Τι έκανε ο Ιωσήφ; (...)

Από την πρώτη στιγμή της μεγάλης αδικίας εμφανίζεται με μια ειρήνη ψυχής και ανεξίκακη διάθεση. Ξέρει πως ό,τι του συμβαίνει το γνωρίζει ο Θεός και χωρίς καμιά ανησυχία εμπιστεύεται τη ζωή του σε Κείνον. Τι γενναία ψυχή...!

Αλλά και όταν του δόθηκε η ευκαιρία να εκδικηθεί τους σκληρόκαρδους αδελφούς του στην Αίγυπτο, δεν το έπραξε. Τους δέχτηκε με στοργή, τους ασπάστηκε, τους δικαιολόγησε, τους ευεργέτησε πολλαπλά. Δεν ζήτησε τη συγγνώμη τους, αλλά τους την έδωσε μαζί με πλούσια δώρα. Δεν έβγαλε κανένα παράπονο, καμία πίκρα... Όλα σβησμένα μέσα του και λησμονημένα... Κι αυτό διότι στην ψυχή του έκρύβε μια σπάνια αρετή (άγνωστη και σχεδόν ανύπαρκτη στα χρόνια που ζούσε), την ανεξικακία.

3. Τι είναι ανεξικακία; (...)

Ανεξικακία (ανέχομαι + κακία) είναι:

- να ξεχνώ το κακό που μου έκαναν οι άλλοι
- να μη θυμάμαι τις λέξεις, φράσεις, γεγονότα, περιστατικά φίλων μου που με πλήγωσαν.
- να βρίσκω δικαιολογητικά για τους άλλους (ήταν σε δύσκολη θέση, σίγουρα δεν το ήθελε)
- να μη σχολιάζω με άλλους αυτό που μου έκαναν, να μην κατακρίνω ούτε εσωτερικά ούτε εξωτερικά
- να βρίσκω ευκαιρίες να ευεργετώ όποιους με έβλαψαν (με προσευχή, με καλοσύνη, με συγχωρητικότητα, με καλά λόγια γι' αυτούς). Εφαρμόζω έτσι το «ευλογείτε τους διώκοντάς υμάς, ευλογείτε και μη καταράσθε» (Ρωμ. ιβ' 14).

4. Είναι εύκολη ή δύσκολη αρετή; (...)

Είναι βέβαια δύσκολη, γιατί απαιτεί πολλή ταπείνωση και γενναιότητα. Όμως αξίζει να αγωνιστούμε να την αποκτήσουμε, διότι:

α. Έτσι μας θέλει ο Κύριος Ιησούς Χριστός. Ο Κύριος σε όλη Του τη ζωή με τη στάση Του απέναντι στους διώκτες, τους αρνητές, τους εχθρούς Του ήταν το υπόδειγμα της ανεξικακίας. Κορυφαία στιγμή της ανεξικακίας Του: «πάτερ, άφες αυτοίς· ου γαρ οίδασι τι ποιούσι» (Λουκ. κγ' 34). Μεσα στους αφόρητους πόνους Του, προσεύχεται γι' αυτούς που τους προκάλεσαν, τους δικαιολογεί, ζητά τη συγχώρησή τους. Τέτοια ήταν η αγάπη Του για τον άνθρωπο... τον κάθε άνθρωπο.

β. Έτσι μας έμαθαν οι Άγιοι:

- Ο πρωτομάρτυρας Στέφανος, που προσευχόταν γι' αυτούς που τον λιθοβολούσαν: «Κύριε, μη στήσης αυτοίς την αμαρτίαν ταύτην» (Πραξ. ζ' 60).
- Ο επίσκοπος Πολύκαρπος έστρωσε τραπέζι και φιλοξένησε τους στρατιώτες που ήρθαν να τον συλλάβουν και ο επίσκοπος Κυπριανός – πρωτάκουστο πράγμα – έδωσε εντολή να πληρώσουν τον δήμιό του με 25 χρυσά νομίσματα.

5. Η ανεξικακία τελικά είναι στάση αδυναμίας; (...)

Έτσι την παρουσιάζουν όσοι την απαξιώνουν, γιατί δεν μπορούν να τη φτάσουν. Όμως η ανεξικακία είναι πράξη δυναμική, απαιτεί ηρωισμό ψυχής. Γι' αυτό κι οι άνθρωποι κάθε εποχής, και της δικής μας, έχουν την τάση να λύνουν τις διαφορές τους με την αδυναμία του «οφθαλμόν αντί οφθαλμού» και όχι με τη δύναμη του «καλόν αντί κακού». Οι άνθρωποι του Θεού μπορούν να «εκδικούνται» με... την αγάπη.

6. Εμείς πως θα καταφέρουμε να αγγίξουμε αυτή την υψηλή κορυφή της αρετής που λέγεται ανεξικακία; (...)

- Να προσπαθούμε να βρίσκουμε κάποια ελαφρυντικά για την κακή συμπεριφορά των άλλων που μας θλίβει.
- Να παραδεχόμαστε με ειλικρίνεια και το μερίδιο της δικής μας ευθύνης.

- Να φέρνουμε στη σκέψη μας ή να μιλάμε για κάποιο καλό που έκανε ο άνθρωπος που μας λυπεί.
- Να προσευχόμαστε θερμά για όσους μας βλάπτουν και να ζητούμε από τον Κύριο να μας στείλει τη χάρη Του για να τα καταφέρουμε.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η ανεξικακία μπορεί να γίνει χαρακτηριστικό όποιου σε αυτό τον κόσμο ακολουθεί τα ίχνη του ανεξίκακου Κυρίου. Διαφορετικά είναι αδύνατη. Μόνον όσοι συνδέονται με τον Θεό μπορούν να βρίσκουν τη δύναμη της συγγνώμης. Ο κάθε άνθρωπος του Θεού που ζει την απύθμενη μακροθυμία και ευσπλαχνία Του, με τη συμπεριφορά του δίνει μια γεύση της και σε όσους είναι μακριά Του και συχνά γίνεται αφορμή να θελήσουν να Τον γνωρίσουν κι εκείνοι.

ΣΥΝΘΗΜΑ: Ανεξικακία - ηρωισμός ψυχής.